

Arbeta säkert med isocyanater – limning

Vid arbete med härdande lim finns risk för exponering för isocyanater. På många arbetsplatser används mindre mängder lim i tuber eller doserpistoler. Används automatisk dosering är det ofta större mängder.

Lim som innehåller isocyanat används inom många verksamheter, till exempel bilverkstäder, träindustri, byggnadsindustri, grafisk industri och nästan all tillverkningsindustri.

Exponering för isocyanater kan orsaka:

- täppt eller rinnande näsa
- rinnande ögon
- tryck över bröstet
- ihållande hosta
- andfåddhet
- eksem
- astma.

Även hudexponering misstänks kunna ge luftvägsbesvär.

Arbete med isocyanater anses så pass riskfyllt att det ställs krav på bland annat information, utbildning och medicinsk kontroll med tjänstbarhetsbedömning innan arbetet påbörjas.

Läs mer i faktabladet:
Arbeta säkert med isocyanater

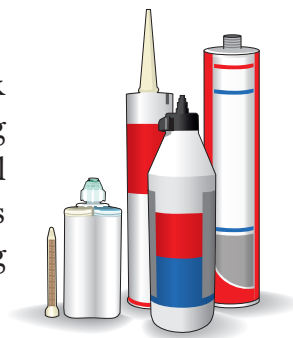
Risk för isocyanatexponering

Isocyanatlim kan vara av enkomponents- eller tvåkomponentstyp. Tvåkomponentslim består av bas och härdare som förvaras separat och som börjar härda då komponenterna blandas. Enkomponentslim kan härdas av värme, UV-ljus, syre i luften eller vatten där ofta luftfuktighet är tillräckligt för att starta härdningen. För mer information om hur du kan undersöka om ett lim innehåller isocyanater, se Arbeta säkert med isocyanater.

Isocyanater i produkter som används vid limning är normalt svårflyktiga, vilket innebär att risken för att isocyanaterna ska spridas i luften är minimal. Fokusera det förebyggande arbetsmiljöarbetet på hudexponering då hanteringen av isocyanatlimmer alltid innebär en risk. Använd skyddshandskar om det finns risk för hudexponering.

Risker med isocyanater vid heta arbeten: PUR-lim

Härdade produkter som plastdetaljer, lim, färg och lack av polyuretan (PUR) är ofarliga, men vid upphettning över 150°C finns det risk för att isocyanater bildas. Till exempel kan limmet som används till vindrutor brytas ned på grund av värmeutveckling vid rutdemontering och avge isocyanater.

Läs mer i faktabladet:

Arbeta säkert med isocyanater – heta arbeten

Att tänka på vid riskbedömning – arbete med isocyanater

Riskbedömning ska alltid göras enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker AFS 2014:43. Inför arbete med isocyanater krävs en grundlig riskbedömning och skriftlig dokumentation av följande:

- Var och när det finns risk för isocyanatexponering genom inandning eller hudkontakt. Undersök om det finns risk för att isocyanater bildas vid heta arbeten.
- Vilka skyddsåtgärder som ska vidtas för att exponeringen ska bli så låg som möjligt.
- Arbetsmoment där personlig skyddsutrustning krävs och vad som ska användas.
- Hur förorenad arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning ska hanteras på ett säkert sätt.
- Hur arbetsutrustning och ventilation ska kontrolleras och underhållas.

Förebygg exponering

1. Använd om möjligt lim som inte innehåller isocyanater.
2. Förhindra att isocyanater sprids till andra ytor än de delar som ska limmas.
3. Använd personlig skyddsutrustning.

Använd framför allt skyddshandskar som personlig skyddsutrustning. Ibland kan de kompletteras med till exempel ärmskydd och förkläde. Tänk på att utarbeta skriftliga rutiner för användning av personlig skyddsutrustning och hantering av förorenad utrustning och avfall.

Läs mer i faktabladet:

Arbeta säkert med isocyanater, personlig skyddsutrustning

Lästips

Prevent

- Arbeta säkert med isocyanater
- Arbeta säkert med isocyanater – heta arbeten
- Härdplaster – arbeta på rätt sätt

Arbetsmiljöverket, www.av.se

- Hygieniska gränsvärden AFS 2015:7
- Kemiska arbetsmiljörisker AFS 2014:43
- Medicinska kontroller i arbetslivet AFS 2005:6
- Vägledning till kemireglerna: Allergiframkallande ämnen

Centrum för arbets- och miljömedicin, SLL

- Isocyanater i arbetet,
http://dok.slo.sll.se/CAMM/Faktablad/isocyanater_2013.pdf

IVL Svenska Miljöinstitutet

- Andningsskydd, www.andningsskydd.nu/

© 2016

Prevent Arbetsmiljö i samverkan Svenskt Näringsliv, LO & PTK

Produktion

Prevent, www.prevent.se

prevent

ARBETSMILJÖ I SAMVERKAN
SVENSKT NÄRINGS LIV, LO & PTK